

© **Літінська Надія Вікторівна**

7. Наумкіна С.М. Феномен української політичної еліти 1990-х років / С.М. Наумкіна // Актуальні проблеми політики. – Одеса, 1999. – Вип. 5. – С. 46-51.
8. Круглашов А. Місцева еліта: регіональна чи периферійна? / А. Круглашов // Віче. -1998. - № 5. – С. 12-19.
9. Колодій А. Вибори-98 і становлення громадянського суспільства в Україні / А. Колодій // Українські варіанти. – 1998. - № 1. – С. 2-12.

Літінська Надія Вікторівна – здобувач кафедри культурології філософського факультету Одеського національного університету ім. І. І. Мечникова

УДК 130.2:316-044.922]:316.774-053.67:004

НОВІ КОМУНІКАТИВНІ МОЖЛИВОСТІ МОДЕРАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ІНТЕЛЕКТУ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ

Стаття присвячена особливостям модерації соціального інтелекту сучасної молоді новою аудіовізуальністю в умовах нестабільного та суперечливого соціуму. Розглянуто позитивні та негативні аспекти цього процесу. Особливою увагою відзначено проблеми розвитку комунікативних здібностей в умовах віртуального середовища.

Ключові слова: аудіовізуальність, соціальний інтелект, модерація, віртуальне середовище, Інтернет-залежність.

НОВЫЕ КОММУНИКАТИВНЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ МОДЕРАЦИИ СОЦИАЛЬНОГО ИНТЕЛЛЕКТА СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЕЖИ

Статья посвящена особенностям модерации социального интеллекта современной молодежи новой аудиовизуальностью в условиях нестабильного и противоречивого социума. Рассмотрены продуктивные и негативные аспекты этого процесса. Особое внимание уделено проблемам развития коммуникативных способностей в условиях виртуальной среды.

Ключевые слова: аудиовизуальность, социальный интеллект, модерация, виртуальная среда, Интернет-зависимость.

NEW COMMUNICATIVE POSSIBILITIES OF MODERATION OF THE SOCIAL INTELLECT OF MODERN YOUNG PEOPLE

The present article is dedicated to the peculiarities of moderation of the social intellect of modern young people made by a new audiovisuality in terms of unstable and conflicting socium. The productive and negative aspects of this process are considered. A particular attention is given to development problems of communicative abilities in terms of virtual environment.

Key words: audiovisuality, social intellect, moderation, virtual environment, Internet-dependence.

Актуальність теми модерації соціального інтелекту сучасної молоді обумовлено двома основними причинами. По-перше, домінантна роль аудіовізуального фактора здійснює

нині необмежений вплив на свідомість і, передусім, на соціальний інтелект сучасної людини, результати якого потребують детального дослідження. Наступна причина полягає у значущості ролі молодого покоління як провідника в соціум нових ідей і нових смислів. З огляду на це, молодіжний ресурс особливо затребуваний у сучасному світі, що стрімко змінюється.

Мета статті полягає у дослідженні особливостей модерації соціального інтелекту молоді, а також у аналізі проблемних сфер цього процесу.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблеми соціального інтелекту, його теоретичні та практичні аспекти стали предметом наукових розвідок Дж. Гілфорда, Р. Дж. Стернберга, В. М. Куніциної, Ю. І. Ємельянова, Д. В. Ушакова, Є. С. Михайлової, О. В. Луневої та інших.

Специфіку соціалізації особистості в Інтернет-комунікаціях висвітлено у роботах таких вчених, як С. В. Бондаренко, О. Є. Войскунський, А. Є. Жичкіна, А. В. Мінаков, А. В. Мудрик, А. І. Лучинкіна, А. В. Чистяков та ін.

Дослідження, пов'язані зі зміною мислення людини та її соціальної поведінки у зв'язку з використанням нових комунікативних каналів, а також факти, що підтверджують серйозні трансформації у мозку сучасної людини, знайшли своє відображення у працях відомих нейробіологів, нейрофізіологів, психологів, філософів Е. Канделя, К. Несса, М. Мерцених, М. Мерженича, К. Г. Фрумкіна, Н. Карра, А. Сучжон-Кім Пана, Д. Медіна, Д. О'Кіффа.

Виклад основного матеріалу. Молодіжне питання завжди було важливим для будь-якого суспільства, адже молодь є одним із його потайних ресурсів. Ця суспільна сила особливо необхідна в сучасному динамічно мінливому соціумі: вона здатна здійснити будь-які починання, від її мобілізації залежить життєздатність суспільства. Однак, нині розкриття потенціалу молодого покоління має свої особливості.

Слід враховувати той факт, що становлення соціального інтелекту сучасної молоді людини, її соціалізація, індивідуальний соціальний особистісний розвиток відбуваються у новому соціальному середовищі, характерними рисами якого є криза традиційних інститутів соціалізації, таких як сім'я та школа, неефективність звичних способів орієнтації, неспроможність сучасної освіти для побудови успішної кар'єри і досягнення життєвих цілей. У зв'язку з цим стала більш вагомим соціалізаційна роль засобів масової комунікації. Особливого значення для молодіжного середовища набули комунікативні можливості Інтернету.

Український фахівець у сфері Інтернет-соціалізації А. І. Лучинкіна у своїх дослідженнях зауважує, що віртуальний світ стає особливим простором життєвого досвіду в юнацькому середовищі 12-15 років. Основними механізмами соціалізації тут стають «включеність» і «самовираження». «Наступними по значимості механізмами, що ініціюють процес соціалізації у інтернет-мережі, виступають конформність і соціальна фасілітація. Проте їхній вплив більший за значенням ніж у родині і ЗМІ» [1, с.237]. Таким чином, для молоді людини продуктивна модерація мережею Інтернет полягає у можливості отримати досвід самостійно вирішити проблеми вибору інтересів, партнерів, а також способу прояву своєї активності.

Водночас, позитивна модерація соціального інтелекту юнацького середовища здійснюється через можливість формувати образ свого «Я», приміряти на себе різні його варіанти. Не варто забувати про те, що молодь – це люди, які перебувають у процесі пошуку власної ідентичності, з'ясування того, ким вони є або ким хочуть стати. З огляду на це, віртуальне середовище дозволяє набутти безцінного досвіду творця, будівника власного світу, досвіду свободи від тиску соціуму.

Окремої уваги заслуговує модерація соціального інтелекту молоді такою формою

соціальної взаємодії як блоги. Це форма колективного мережевого спілкування, відмінна від чатів, форумів, електронної пошти. Популярність блогів, таких як Facebook, Twitter, Instagram тощо, полягає в їх здатності задовольнити одразу декілька «людських» потреб – розповісти про себе, отримати зворотній зв'язок, відчути свою єдність з іншими людьми. Не випадково таким популярним стало фотографування себе (автопортрет) та додавання фото у мережу, а саме – селфі. Доречно погодитися із думками користувачів блогів, що якби відомий середньовічний філософ Рене Декарт жив у наш час, можливо, він сказав би свою знамениту фразу по-іншому: «Я роблю селфі, отже, я існую».

Таким чином, блоги, мікроблоги, відеоблоги здійснюють продуктивну модерацию, задовольняючи потреби молодих людей у визнанні, підтримці, творчості, сприяють становленню та розвитку їх особистісних якостей, розкриттю творчого потенціалу.

Особливий інтерес викликає процес модерации свідомості молодого покоління такими сучасними моделями соціальної взаємодії як віртуальні ігри. Відомо, що цей вид соціальних контактів пов'язаний, передусім, із молодіжним середовищем, у якому сприйняття дійсності крізь призму віртуальної реальності перетворюється у загальне правило, а життя у такій реальності набуває масового характеру. При цьому, «віртуальність» стає специфічним середовищем, створеним за законами комп'ютерно-мережевого мистецтва, повністю реалізується у психіці суб'єкта, який через комп'ютер занурюється у таку сферу.

Слід зауважити, що ефект модерации присутній як у процесі гри, так і в самому ігровому просторі. Дослідник ігрового елементу культури, нідерландський філософ і культуролог Йоган Гейзінга підкреслює тотожність гри та священнодійства: «Всяка гра відбувається в межах свого ігрового простору, визначеного заздалегідь матеріальними чи ідеальними засобами, за домовленістю гравців чи як само собою зрозуміле. Все це ніби тимчасові світи серед світу звичайного, створені для відправлення окремого, замкненого в собі дійства. В середині ігрового простору панує особливий беззастережний лад. І тут ми відкриваємо ще одну, вельми позитивну рису гри: вона творить лад, вона сама є лад, порядок» [2, с.48]. Відтак, усе це викликає в учасників справжні почуття духовності, торжества, свята. При цьому відбувається продуктивна модерация соціального інтелекту учасників інтенсивними позитивними емоціями, яких так не вистачає у світі «першої реальності».

Важливість модерации ігровим процесом полягає у тому, що онлайн-гра, розрахована на багато користувачів, є втіленням соціальної практики, яка ґрунтується на навичках спілкування з іншими учасниками, формуючи тим самим вміння діяти злагоджено в екстремальних ситуаціях. Саме соціальна складова дозволяє набути досвіду солідарності, відповідальності, а також дослідницького та комунікативного досвіду, який з часом стає новою складовою соціальної практики у реальному світі.

Поряд з цим, особлива значущість ігрового процесу полягає в підтвердженні ідей порядку. Й. Гейзінга у своїй роботі «Людина, що грає» стверджує, що гра втілює у собі досконалість світу, у неї є дві найшляхетніших якості – ритм і гармонія. Гра, на його думку, – алогічний шлях досягнення космічного порядку, в ній «...почуття людської зануреності в космос знаходить своє найперше, найвище, найсвященніше втілення» [5, с. 45]. Цей фактор ігрового процесу особливо важливий у наш час, в умовах світової соціальної нестабільності та невизначеності, адже підсвідомо модерує соціальний інтелект до порядку та організованості.

Виходячи з цього, можна стверджувати, що продуктивна модерация соціального інтелекту молодої людини віртуальною грою охоплює нові можливості задоволення найважливіших потреб людського існування – заявити про себе, бути помітною, зрозумілою, прийнятою і визнаною. Ігрове віртуальне середовище відкриває для молоді альтернативне джерело отримання емоційного досвіду інтенсивної причетності, рідко досяжного в реальному соціальному середовищі. Разом з цим, очевидним стає факт, що віртуальне ігрове

середовище як нова форма соціальності надає учасникам набагато більше можливостей, ніж реальне життя, дозволяючи їм брати участь у цьому процесі свідомо, впевнено, з почуттям власної спроможності. Слід зазначити, що новий соціальний та емоційний досвід, набутий у віртуальному просторі, є таким же реальним, як і у природному соціальному середовищі.

У свою чергу, необхідно зупинитися і на непродуктивних аспектах модератії новими комунікативними технологіями. Одним із наслідків нової соціальної політики, сформованої комунікативним каналом Інтернету, є скорочення живого спілкування з однолітками у молодіжному середовищі. Це викликано тим, що екран комп'ютера, планшета чи смартфона відіграє роль посередника між людиною та соціумом. Важко не помітити, що у молодіжному середовищі особливо поширені «віддалені дружні відносини», екранне спілкування переважно замінює спілкування face-to-face. Дослідники справедливо стверджують, що живе людське спілкування, спілкування face-to-face стає для сучасної людини просто тягарем. Екрани сучасних гаджетів настільки захоплюють увагу людини, що для неї живе мовлення відходить на периферію спілкування. Таке явище має спеціальну назву – «фаббінг» (phone + subbing) – ігнорування співрозмовника. Усе це є основою виникнення комунікативної проблеми у молодіжному середовищі, яка набула розмаху справжньої катастрофи і потребує термінового вирішення.

Проблема, виражена в недостатньому розвитку навичок живого спілкування у молодіжному середовищі, підтверджується дійсністю. Так, дослідження з питання підготовки молодих спеціалістів «Випускники українських ВНЗ очима роботодавців», проведені у 2012 році Київським міжнародним інститутом соціології, підтверджують гострий дефіцит навичок комунікабельності – вміння вести переговори, взаємодіяти з оточенням, виконувати різні соціальні ролі у колективі, працювати в групах. Про брак саме цих якостей у молодих спеціалістів зазначають 32 відсотки вітчизняних роботодавців. «Психологи визначили, що успіх бізнесу на 85 відсотків залежить від уміння людини спілкуватися. Розумові здібності, ерудиція, сила волі, працездатність тощо можуть не приносити бажаних результатів, якщо людина не вмє належно спілкуватись, і навпаки, досконале спілкування спроможне стати ключем до успіху в суспільстві» [3, с. 31-32].

Окремої уваги заслуговує тема значущості живого спілкування не лише для оволодіння комунікативними вміннями, але й для особистісного розвитку. З огляду на це, надзвичайно цінною є робота філософа Мартіна Бубера «Я і Ти». В цій праці автор обґрунтовує особливу важливість для людини істинних відносин «Я – Ти», тобто, живого спілкування, у порівнянні з взаємодією «Я – Воно», при якій людина залишається в позиції стороннього глядача, спостерігача відносно до іншої людини, розглядаючи її як віддалений і потрібний об'єкт. Філософ підкреслює, що прагнення до спілкування виявляється уже на найбільш ранньому етапі розвитку людини, стаючи найпершим прагненням дитини. Саме в істинних відносинах «Я – Ти», як стверджує дослідник, відбувається справжня зустріч, у яку нічого несправжнього не проникає, і «... індивід, наділений плоттю, ... розвинеться в сутність людську» [4]. Таким чином, особистісні, людські якості розвиваються лише у світі істинних відносин. При цьому М. Бубер наголошує на важливому моменті: «Ставлення до Ти нічим не опосередковано. ... Будь-який засіб є перешкодою. Лише там, де всі засоби скасовані, відбувається зустріч» [4].

З усього сказаного можна зробити висновок, що Інтернет стає тією перешкодою, яка не дозволяє відбутись «справжній зустрічі», тому світ істинних відносин тут неможливий. Виходячи з цього, відношення «Я – Ти», пронизане середовищем Інтернет, перетворюється у взаємодію «Я – Воно», де інша людина розглядається як сума властивостей і якостей. Разом з цим, світ соціальних мереж є світом «Воно», який здатен надати сучасній людині яскраві враження, хвилюючі переживання, необхідну інформацію, простір для активної діяльності, тобто, досвід, якого не вистачає для взаємодії з навколишнім середовищем. Однак, світ «Воно» не цікавлять морально-етичні проблеми розвитку людини, і такі людські якості як відповідальність, повага, чуйність, турбота про інших знаходяться за межами його інтересів.

Можна повністю погодитися з твердженнями філософа, адже, дійсно, нове комунікативне середовище Інтернет не дозволяє досягнути інше в усій його повноті, забезпечити той рівень взаємності, який можливий при реальній зустрічі. Роль іншої людини в Інтернет-середовищі обмежується роллю об'єкта для отримання нового досвіду та нової інформації, тобто, «інший» використовується для вирішення різних завдань. «Друзів» у соціальних мережах можна з легкістю знаходити, додавати, видаляти або забувати про них. Відбувається підміна самого поняття «друг». Маніпуляції з «іншим» переміщують його у категорію речей. Можливо, саме цим пояснюється феномен росту почуття самотності в сучасному соціумі, незважаючи на безпрецедентний розвиток та використання нових комунікативних технологій.

Таким чином, можна стверджувати, що витoki проблем сучасної молоді з отриманням повноцінного досвіду міжособистісних контактів і розвитку комунікативних та особистісних якостей полягають у надмірності віртуальних контактів, їх пріоритеті порівняно з живим спілкуванням. У такому разі, модерація здібностей молодих людей можливостями мережі Інтернет висуває непродуктивний аспект.

У продовження теми непродуктивних аспектів модерації соціального інтелекту людини сучасними комунікативними технологіями слід зупинитися на Інтернет-залежності, що втілюється переважно у геймерському середовищі. Проблема полягає у тому, що, як стверджують дослідники, для активних користувачів Інтернет-мережі характерна відсутність інтересу до реального життя, пріоритетне ставлення до віртуального середовища, яке виявилось для них контрольованим, безпечним, більш ресурсним, ніж реальний соціум, а тому, більш комфортним. «Відбувається своєрідна аутизація індивіда, ... діагностична тріада, характерна для аутизму, цілком застосовна і до патологічного інтернет-геймера – брак соціальних взаємодій, порушена взаємна комунікація, обмеженість інтересів» [5, с.438]. Цілком очевидно, що для молодих людей, що мають проблеми в комунікативній сфері, середовище Інтернет виявилось простором полегшених контактів, де вони можуть легко знайомитись, висловлювати свої почуття і думки, отримувати визнання.

Спеціалісти й дослідники висловлюють різні думки стосовно причин цієї проблеми. Однією з таких думок є твердження, що Інтернет-залежність – це результат внутрішніх прихованих психологічних проблем особистості, які проявились у Інтернет-контакті. Аналіз результатів досліджень О. О. Щербиніна, викладених ним у роботі «До проблеми психологічного впливу мережі Інтернет», підтверджує цю думку. Провівши аналіз, виявилось, що використання Інтернету не пов'язане з негативними наслідними таких психологічних характеристик, як соціальна тривожність, суб'єктивна самотність, копінг-стратегії. Результати досліджень стверджують, «...що мережа Інтернет сама по собі не призводить до негативних наслідків, а у випадках зловживання онлайн слід, у першу чергу, вирішувати проблеми у спілкуванні» [6, с.447].

Цікавими є дослідження інших авторів, які розглядають психологічні особливості осіб, схильних до Інтернет-залежності. У результаті експериментів у стилі спілкування піддослідних, схильних до Інтернет-залежності виявлено такі домінуючі якості як боязкість, замкнутість, висока нормативність поведінки, низький самоконтроль, чутливість, відсутність схильності до домінування. Для стилю спілкування піддослідних, які не схильні до Інтернет-залежності, характерні такі риси як прагнення до лідерства, орієнтація на владу при наявності, проте, тенденції до пошуку компромісу, прояву дружелюбності і теплоти у відносинах. Таким чином, виявлено істотні відмінності характеристик емоційно-вольових особливостей і комунікативних здібностей у учасників двох досліджуваних груп. Ці результати з усією очевидністю заявляють про різний рівень соціального інтелекту учасників кожної групи. Група піддослідних, які не схильні до Інтернет-залежності, показала владно-лідеруючий стиль комунікації і, відповідно, високий рівень розвитку здібностей до комунікації та соціального інтелекту. Стиль спілкування піддослідних, схильних до Інтернет-залежності, характеризується відсутністю схильності до домінування, погоджуваністю,

розслабленням, емоційною нестійкістю, що підтверджує невисокий рівень розвитку комунікативних здібностей і соціального інтелекту. «Як виявилось, найважливішим фактором привабливості Мережі виступає для них можливість здійснення потреби в спілкуванні... Більшість піддослідних цієї групи вважають, що з людьми набагато легше спілкуватися за допомогою Інтернет, ніж особисто» [7].

На основі результатів дослідження, ми можемо стверджувати, що передумовами виникнення залежної поведінки молодих людей в Інтернет-середовищі є незрілість їх комунікативних здібностей і соціального інтелекту. Саме проблеми у здійсненні повноцінного контакту face-to-face у сучасному молодіжному середовищі провокують тотальне використання віртуальності в спілкуванні, наслідком чого є Інтернет-залежність.

Однак, не менш важливим є і інший погляд на причину Інтернет-залежності. Ряд дослідників вважають причиною багатьох залежностей потужні соціальні зміни – «трагічну катастрофу звичного способу життя, ... втрату життєвих орієнтирів, ... наступ інформатики». У колективному дослідженні «Нові технології – нові патології: Інтернет і здоров'я людини» автори стверджують, «що вулканічний сплеск всесвітнього тероризму і цілого спектру патологічних залежностей, зокрема, наркоманію, приховано пов'язаний з панічною розгубленістю людини натопу перед всесильною та разом з тим чуттєво неприйнятною (подібно до земної гравітації і природної радіації) віртуальністю нового світопорядку і не підготовленими природною еволюцією психіки темпами інформаційно-інтернетівського вторгнення» [5, с. 434].

У підсумку можна стверджувати, що причинами Інтернет-залежності є як психологічні проблеми молодіжного середовища, такі як особистісна, соціальна і комунікативна незрілість – наявні раніше та набуті під впливом віртуальних контактів, так і тиск, пов'язаний з агресивним впливом соціального середовища. Вплив цих факторів створює проблеми для позитивної модерації соціального інтелекту сучасної молоді новими комунікативними технологіями. У зв'язку з цим, пошук методів попередження і корекції Інтернет-залежності є особливо актуальним для дослідників і фахівців.

Окремої уваги заслуговує проблема кліпового мислення як результату модерації сприйняття та інтелектуальних здібностей сучасних молодих людей засобами електронної комунікації. Поняття «кліпове мислення» вміщує в себе особливу культуру сприйняття інформації, засновану на образах, що тиражуються сучасними електронними засобами. Її основними характеристиками є реактивність, велика швидкість обробки інформації, здатність до багатозадачності та миттєвого переключення з одного смислового фрагменту на інший. Усе це формує й відповідні інтелектуальні здібності, які є більш доречними для сучасного інформаційного середовища.

Проблемою кліпового мислення, як вважають спеціалісти, є той факт, що воно витісняє когнітивний процес поглибленого читання, пов'язаний зі здатністю до мисленнєвої концентрації, аналітичного мислення, набутий людством протягом тривалого періоду друкованої книжної культури. Модерація не лише поведінки, а й самого процесу мислення людини, стає нині очевидним фактом. Унікальний мисленнєвий процес поглибленого читання слабшає, тому що світ, насичений візуальною інформацією, формує тип сприйняття, відмінний від текстового. Лінійний текст, особливо об'ємний, стає проблемою для сучасної людини. Поряд з цим, проблемою стає і здатність до запам'ятовування, і глибина уваги, і рівень зануреності в текст, тобто, здатність до концентрації. Цьому сприяють легкість та доступність пошуку інформації в Інтернеті, здатність гіперпосилань відволікати, фрагментарність інформаційного контенту, який руйнує мисленнєву зосередженість. Багато фахівців вважають цей процес деструктивним, адже в результаті цілого ряду досліджень, проведених фізіологами, неврологами, спеціалістами у сфері освіти та розвитку мережеских технологій, дійшли до одного висновку: середовище Інтернет спонукає людину до поверхневого читання, квапливого мислення та поверхневого навчання.

Разом з цим, кліпове мислення містить у собі й продуктивний аспект. Відомо, що потреба у фрагментарній інформації і швидкій її обробці завжди існувала в людства. Прикладами цієї потреби є багатомісне існування словників, довідкової літератури, посібників, у яких інформація розподілена за предметними галузями, поява газет, складовими яких є фрагментарна інформація, відкриття електрозв'язку, що використовував надкороткий жанр телеграфних повідомлень. Інтернет ще більше подрібнив інформацію – цілі газетні номери «розсипались» на окремі статті на різноманітних Інтернет-ресурсах. У сучасному діловому середовищі навик швидкісної обробки різнорідних об'ємних інформаційних потоків користується особливим попитом. У зв'язку з цим, людина повинна перебудувати своє сприйняття та мислення. Виходячи з цього, перехід до «кліпового мислення» в даний час є процесом загострення давно відомої потреби розбивати об'ємну інформацію на зручні для сприйняття і обробки фрагменти. У цьому сенсі, зміна лінійного стилю сприйняття на нелінійний, який характеризується реактивністю і швидкісними якостями, є відповіддю на інформаційний вибух ХХІ століття. Цей процес можна вважати результатом продуктивної модерації інтелектуальних здібностей, у тому числі й соціального інтелекту людини, засобами сучасної аудіовізуальності, особливо, ресурсами простору Інтернет.

Таким чином, сучасна молодь змушена володіти двома типами мислення. Цю тезу висловлено у роботі філософа К. Г. Фрумкіна «Кліпове мислення і доля лінійного тексту». Автор зауважує про особливу значущість у наш час навичок «кліповості», таких як віртуозність і реактивність, які так само необхідні молоді, як і навички зосередженості та концентрації уваги. При цьому він зазначає протиріччя ситуації: «Парадокс у тому, що ці навички, однаково необхідні людині, багато у чому антагоністичні – реактивність розвивається внаслідок зосередженості, і навпаки. Ніхто не знає, якою повинна бути ідеальна пропорція між ними» [8].

Твердження К. Г. Фрумкіна щодо необхідності в сьогоденні всіх цих здібностей цілком справедливе, особливо на фоні витіснення «кліповістю» навичок концентрації уваги та поглибленого читання. Адже, очевидним є те, що без здатності до аналізу, нагромадження інформації безглузде, як неможливий якісний пошук та відбір інформації, а також об'єктивне осягнення смислу, закладеного в ній.

Висновки. Роблячи висновки, насамперед, можна підсумувати, що формування соціального інтелекту сучасної молоді відбувається в умовах кризи традиційних інститутів соціалізації, соціальної нестабільності та невизначеності. У зв'язку з цим, модераційний вплив нових комунікативних технологій значно зростає, особливо у сфері соціалізації та розвитку особистісних якостей. При цьому, в умовах стрімкого розвитку нової аудіовізуальності, модерація соціального інтелекту молодіжного середовища набула необмежених можливостей, водночас, висуваючи як продуктивний, так і негативний аспекти. Відтак, проблеми модерації соціального інтелекту молоді новими комунікативними досягненнями наголошують на необхідності всестороннього дослідження нових ризиків та перешкод, з метою пошуку гармонійних способів взаємодії з таким відкриттям глобального масштабу як технологія Інтернет.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Збірник статей методологічного семінару Медіаосвіта в Україні: наукова рефлексія викликів, практик, перспектив. – К.: НАПН України, Ін-т соц. та політ. психології, 2013. – 741 с.
2. Хейзинга Й. Homo ludens. Человек играющий / Йохан Хейзинга; пер. с нидерл. Д. В. Сильвестрова. – СПб.: Изд-во Ивана Лимбаха, 2011. – 416 с.

3. Проблеми формування інформаційної культури особистості: матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнародною участю / за загал. редакцією Г. І. Батичко. – Маріуполь: МДУ, 2013. – 276 с.
4. Бубер Мартин. Я и Ты [Электронный ресурс] / Мартин Бубер // электронная библиотека TheLib.Ru. – 2006 – 2015. – Режим доступа: http://thelib.ru/books/buber_martin/ya_i_ti-read.html
5. Человек и его будущее: Новые технологии и возможности человека / Отв. ред. Г. Л. Белкина; Ред.-сост. М. И. Фролов; Предисл. Г. И. Белкиной, С. Н. Корсакова. – М.: ЛЕНАНД, 2012. – 496 с.
6. Щербинин А.А. К проблеме психологического влияния сети Интернет // V Съезд Общероссийской общественной организации «Российское психологическое общество». Научные материалы. Том III. Москва. 2012.
7. Минаков А. В. Психологические особенности лиц, склонных к Интернет-зависимости [Электронный ресурс] / Минаков А. В., Гудошникова Ю. Ю. // Воронежское отделение РПО. – 2003. – Режим доступа: <http://www.vspru.ac.ru/~imago/publ5m.htm>
8. Фрумкин К. Г. Клиповое мышление и судьба линейного текста [Электронный ресурс] / Фрумкин К. Г. // Философский портал «Концепция двух продолжений». – 2010. – Режим доступа: http://nounivers.narod.ru/ofirs/kf_clip.htm

Савусин Николай Павлович – методист департамента образования и науки Одесского городского совета, соискатель степени кандидата философских наук, Одесский национальный университет им. И.И. Мечникова, факультет истории и философии, кафедра философии и методологии познания.

УДК: 165 / 168: 001.8 (043.3)

ОБОБЩЕНИЕ ЛОГИЧЕСКИХ ИМПЛИКАТИЙ В РАСШИРЕННОМ ЯЗЫКЕ ТЕРНАРНОГО ОПИСАНИЯ (ЯТО)

Язык тернарного описания (ЯТО), служащий формально-логическим аппаратом Параметрического Варианта Общей Теории Систем, нуждается в усовершенствовании. Алфавит ЯТО расширен с использованием категории «универсальность». К набору фундаментальных отношений ЯТО добавлены неопределённое соотношение, а также соотношения обладания, присущности и их обобщение. Здесь же уточняется ряд понятий и суждений: дескриптор вещи; генетическое соотношение; направленное тождество; импликация (как связь предложений или понятий) и несколько её видов; синтетические отношения и свойства; безусловная связь (или зависимость).

Ключевые слова: вещи, свойства, отношения, определённое, неопределённое, произвольное, универсальное, тождество, импликация.